Arbetsmarknadsutskottets betänkande

1978/79: 9

med anledning av motioner om systematisering av den arbetsrättsliga lagstiftningen

Motionerna

1977/78: 825 av Joakim Ollén (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller att en utredning tillsätts med uppgift att framlägga förslag till arbetsrättsbalk.

1977/78: 1322 av Bernt Ekinge (fp)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om översyn av den arbetsrättsliga lagstiftningen.

Tidigare riksdagsbehandling

Vid 1975 års riksmöte väcktes en motion av Bernt Ekinge (fp) om sammanförande av den arbetsrättsliga lagstiftningen till en arbetsbalk.

Inrikesutskottet, som behandlade motionen, anförde i sitt av riksdagen godkända betänkande 1975/76: 13:

Det utförda och pågående lagstiftningsarbetet har aktualiserat olika samordningsproblem, och utskottet delar motionärernas uppfattning att det är berättigat med en systematisk genomgång av lagstiftningen för att uppnå ökad överskådlighet och enhetlighet. Utskottet är emellertid inte för dagen berett att ha en bestämd uppfattning om i vilka former en sådan översyn av lagstiftningen skall göras. En möjlighet är att anförtro uppdraget till den utredning som kan väntas bli tillsatt för vissa återstående frågor i anslutning till den väntade arbetsdemokratireformen. Utskottet utgår från att den av motionärerna aktualiserade frågan övervägs av regeringen utan någon särskild begäran från riksdagens sida.

Utskottet

De båda förevarande motionerna har samma syfte, nämligen att ett utredningsarbete skall sättas i gång med sikte på att sammanföra den arbetsrättsliga lagstiftningen till ett enhetligt lagverk, en arbetsbalk. Motionärerna anser att det höga tempot på senare år inom lagstiftningen på det arbetsrättsliga området medfört brister i lagarna bl. a. i fråga om systematik och samordning. Joakim Ollén påpekar vikten av att regler utformas så att de är begripliga och lätta att tillämpa med hänsyn till att de berör vardagen och arbetet för det stora flertalet människor.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det finns behov av viss översyn av den arbetsrättsliga lagstiftningen. Den snabba utvecklingen inom detta rättsområde har av naturliga skäl medfört problem bl. a. av samordningsnatur. Huvuddelen av problemen torde dock inte i första hand vara att hänföra till lagarnas utformning utan hänger samman med svårigheten att informera om regler på områden som tidigare inte omfattats av lagstiftning.

Utskottet är inte övertygat om att problemen bör angripas genom att man i dag tillsätter en ny utredning som går igenom lagarna på hela det arbetsrättsliga fältet. Ett sådant arbete måste nämligen bli mycket krävande och tidsödande. Det är tveksamt om de systematiska vinster som kan uppnås står i rimlig proportion till de insatser som krävs. Här kan anmärkas att de arbetsrättsliga lagarna i dag beräknas omfatta ca 1 000 paragrafer. Motionärerna har inte närmare diskuterat vilka ämnesområden de anser bör ingå i ett större lagverk. Härom fick väl en utredning ge närmare besked. Utskottet vill i sammanhanget framhålla att utifrån önskemålen om lättillgänglighet och enhetlighet det ingalunda är säkert att det är en fördel att i en och samma lag sammanföra bestämmelser om exempelvis kollektivavtal, arbetsmiljö och semester. Det är vidare så att arbetsrätten är i en dynamisk fas där fortsatta snabba förändringar kan bli aktuella. Det är uppenbart att det föreligger särskilda svårigheter att i ett sådant skede bearbeta hela rättsområdet.

Utskottet vill för sin del förorda att man i en mindre skala tar sig an de av motionärerna påtalade problemen. Brister i lagregler och samordningsproblem lagar emellan bör angripas inom olika delområden. Denna arbetsmetod används redan i dag. Ett exempel är direktiven till anställningsskyddskommittén. Kommittén har bl. a. fått i uppgift att göra en lagteknisk översyn och därvid bl. a. undersöka i vad mån reglerna om varsel m. m kan samordnas med förhandlingsreglerna i medbestämmandelagen. Ett annat exempel är uppdraget till 1978 års semesterkommitté. Det sagda innebär inte att man bör avstå från att i ett längre perspektiv diskutera systematiska frågor. Medbestämmandelagen, som bl. a. innesluter regler från tre tidigare centrala arbetsrättsliga lagar, är ett exempel på att det kan vara ändamålsenligt att sammanföra regler till ett större lagverk.

Utskottet vill slutligen på nytt framhålla att en stor del av de svårigheter motionärerna berör hänger samman med problemet att informera om ny lagstiftning. Mycket står att vinna genom att regler publiceras i lämpliga antologier med kommentarer och detaljerade register. Stora insatser har gjorts och görs på detta område. Inte minst arbetsmarknadens organisationer har sammanställt informationsmaterial för att på olika nivåer upplysa om arbetsrättsliga regler. Informationens utformning är otvivelaktigt en nyckelfråga i sammanhanget. Det är också viktigt att man i lagar och avtal använder ett enkelt och lättbegripligt språk.

Med det anförda har utskottet besvarat de båda motionerna som inte bör leda till något initiativ från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

att motionerna 1977/78: 825 och 1977/78: 1322 inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 oktober 1978

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
ELVER JONSSON

Närvarande: Elver Jonsson (fp), Bengt Fagerlund (s), Torsten Stridsman (c), Birger Nilsson (s), Gördis Hörnlund (s), Allan Gustafsson (c), Erik Johansson i Simrishamn (s), Ingrid Ludvigsson (s), Arne Fransson (c), Bernt Nilsson (s), tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp), Margaretha af Ugglas (m), Anna-Greta Leijon (s), Olof Johansson (c) och Eric Hägelmark (fp).

NORSTEDTS TRYCKERI STOCKHOLM 1978 780058